

**ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ
ФРАЗЕМ У ПРОЗІ ІВАНА ФРАНКА
(на матеріалі повістей «Великий шум»
та «Петрії і Довбущуки»)**

У статті досліджено стилістичне навантаження фразем у прозових творах І. Франка, зокрема повістях «Великий шум» та «Петрії і Довбущуки». На конкретних прикладах простежено особливості функціонування загальнономовних, діалектних та індивідуально-авторських фразеологічних одиниць. Виокремлено основні семантико-граматичні класи фразем та проаналізовано шляхи їх трансформації.

Ключові слова: фразема, фразеологічна одиниця, ідіостиль, трансформація, фраземіка.

Постановка проблеми. У системі мовних засобів художнього стилю на особливу увагу заслуговує фразеологія. Вона є невід'ємною частиною образного світу письменника. Саме завдяки творчості видатних майстрів пера літературна мова не тільки збагачує свій словниковий фонд, а й фіксує духовні надбання народу, є носієм етнокультурної інформації, ідентифікатором національної свідомості. Проблема авторської фразеології сьогодні вимагає спеціальної дослідницької уваги. У цьому контексті важливе місце посідає питання функціонально-стилістичного навантаження фразем у художніх творах. Наукові пошуки в цій царині дають підстави стверджувати, що багатим матеріалом для студіювання фраземіки є проза Івана Франка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фразеологію як складник мовотворчості письменника досліджували Н. Бабич, М. Демський, Н. Сологуб, В. Калашник, Ю. Кохан та ін. Художній дискурс Івана Франка з погляду експресивного синтаксису та стилістики вивчали М. Баган [1], А. Терефера [11], В. Шинкарук [12]. Фраземіка письменника на сьогодні є недостатньо дослідженою. Співвіднесення фразем епістолярію І. Франка з фраземікою в словнику української мови були предметом наукового зацікавлення М. Демського [4]. Докладну фразеографічну характеристику Франкового ідіолекту, зокрема на матеріалі поеми «Мойсей», запропонували М. Яким і О. Пілько в праці «Фраземіка поеми Івана Франка «Мойсей» [15] та М. Щербак і М. Яким у статті «Фразеопростір поеми Івана Франка «Мойсей»: концептуальний та експресивний аспекти» [13].

У пропонованій розвідці зроблено спробу проаналізувати особливості фраземіки в малодосліджених творах І. Франка – повістях «Великий шум» та «Петрії і Довбушуки».

Мета статті – дослідити фразеологічні одиниці, дібрані з поданих повістей І. Франка, на предмет семантики, будови, частининомовного співвіднесення, виявити їхнє стилістичне навантаження та вплив на ідіюстиль письменника.

Виклад основного матеріалу. Мова прозових творів Івана Франка містить у собі великий експресивний потенціал, передаючи яскравість уявлень, глибину переживань, найтонші відтінки думки. У фраземіці різноаспектно простежено українську ментальність: особливості міжособистісних стосунків, соціальну характеристику людини, творення народних реалістичних образів тощо.

Мовностилістичний аналіз творів «Великий шум» та «Петрії і Довбушуки» дає підстави стверджувати, що внутрішня семантика фразем найчастіше виражає морально-етичні категорії та психофізичні процеси і лише в поодиноких випадках вказує на стан природи. У кількісному плані помітно вирізняється фраземне полотно другої повісті, яка відповідно є більшою за обсягом і тяжіє до фольклорних джерел.

За нашими спостереженнями, добір значної частини фразеологічних одиниць (ФО) у творах І. Франка зумовлений традицією (загальнономвні фраземи). Проте невід’ємним складником аналізованих повістей є індивідуально-авторські фраземні одиниці та діалектні фраземи, які забезпечують неповторний стильовий колорит.

Зауважимо, що всі три виокремлені групи ФО – загальнономвні, індивідуально-авторські та діалектні – відображають здебільшого негативний психофізичний стан персонажа. У цьому контексті погоджуємося з думкою Ю. Кохана про те, що «значний вплив на добір фразеологізмів мають особливості світобачення письменника, яке може бути реалістичним, романтичним, піднесено-урочистим, насмішкувато-іронічним тощо» [8, 3].

І. Загальнономвні ФО. Стилєтвірні можливості цієї групи формують, на наш погляд, цілісну фразеологічну панораму, де мовосвіт автора імпліцитно закорінений на біблійному вислові *альфа і омега*. Промовистими в цьому річищі є фраземи з ключовою лексемою *світ*: *на чім світ стоїть, не побачите світа божого, світ зав’язав*, напр.: *Лиш би бучка взяти та хом’янути біду раз по пиці, аби не кричала! – буркоче чоловік, рубаючи дерево, поки пан комісар, розсерджений, скаче довкола нього, та верещить, та лає на чім світ стоїть* (Фр., 92); *Не бійтеся, найдеся ту у нас досить ключок на вас, найдуться і свідки, – затаскаєм вас там, де не побачите світа божого!* (Фр., 148); *Отче мій небесний, що мене тогдa замануло та засліпило, що я від свого татунця пішла сюдa, в тото пекло, та ще за него, такого еритика, за такого тирана, що ми світ зав’язав...* (Фр., 149).

Семіологічно близькими з попередніми є фраземи *божа воля* та *ані суди боже*, напр.: *Лиш раз еще в тій довгій, сумній жизни ізганника блисло для мене*

щастє, – та – **божа воля** – воно сей час і погасло! (Фр., 144); Я перечитав її та кож, а ще перечитав і на кінці кілька букв, але решту **ані суди божє!** (Фр., 136).

Цікавими з погляду мовної експресії є ФО, які завдяки лексемі з темпоральною семантикою «кінець» передають значення «смерть», «завдати смерті», напр.: *Як маю продати, то знайду їм такого пана, що їм потрафить доїхати кінця!* (Фр., 33).

Локальний колорит та оцінку людських почуттів висвітлює фразема *гробова тишина*, яку автор неодноразово вживає зі стилістичною метою в одному контексті, напр.: *Отці посідали, і за хвильку обгорнула їх, немов грубий, непроникнутий мур, **гробова тишина**. Світло горіло слабо і мелькало раз на раз, то ясніше, то темніше освічаючи сумрачну комнату. І знов поволі, під впливом тої **гробової тишини**, тривожно якось стало отцям...* (Фр., 39).

Психоемоційний світ героїв неоднаковою мірою репрезентований в обох творах І. Франка. Проте кожна фразема, свідомо чи несвідомо використана автором, має своє особливе значення. Найхарактернішими для ідіостилу письменника є: а) **субстантивні фраземи**: *заяче серце, собачий накоренок, грушки на вербі*, напр.: *Ех, ти, **заяче серце**, тобі все щось такого причуваєся!* (Фр., 200); *А тії червінці – то були, попросту сказавши, **грушки на вербі!*** (Фр., 213); б) **дієслівні**: *воркотати крізь зуби, і пари з уст не пустити, не закладати рук за пояс, брати людське в зуби, сипати жару за холяви*, напр.: *Ще готов плакати милосердними слезами, щоби, обтерши слизи, тим легше пожертви! – **воркотав крізь зуби** Довбушук* (Фр., 116); *...но Андрій **і пари з уст не пустив*** (Фр., 181); *Смотри на других і **бери людське в зуби!** – жартувала Дозя* (Фр., 296); в) **адвербіальні**: *як камінь у воду, мов муха в окропі, як по уха, ні в дрова, ні в тріски*, напр.: *...він пішов на жєбри, і уже кілька літ, як я стратив о нім всякі чутки, – пропав дєсь, нещасний, **як камінь у воду*** (Фр., 144); *Та таку: залюбімося ще більше, **як по уха**, в єго цяцю-доньку!* (Фр., 190); *Татко пописав таке, що **ні в дрова, ні в тріски*** (Фр., 52).

Стилістичний потенціал сталих сполук яскраво розкрито і у варіативних фраземах, експресивність висловлювання в яких зумовлено інверсією компонентів, напр.: *і пари з уст не пустив* (Фр., 181) – *ані пари з уст* (Фр., 215); *грушки на вербі* (Фр., 213) – *не були лишень грушки на вербі* (Фр., 284), *не побачите світа божого* (Фр., 148) – *світа божого не побачат* (Фр., 152).

П. **Діалектні ФО**. Нових стилістичних ознак набувають діалектні фраземи, які вирізняються проникливою асоціативністю, глибокою образністю. Скажімо, замість загальномовної ФО «лиха година» автор вживає *куца година*, завдяки чому висловлювання збагачується неповторним колоритом, набуває чітко вираженої експресії, напр.: *Зараз ходімо до нього, най віддає наші папери, бо йому **куца година** буде* (Фр., 13). Волевиявлення персонажа, налаштованого будь-як відстояти свою правду, простежуємо у таких фраземах, як *стулити дзюба* [рота – У. Г.], *кіллє на голові тєсати, вовчик у баранячій скірі, сподівайся, діду, аж ти курка яйце знесе!* (утворена на основі паремії): *З татом нема що говорити, – вони мовчат, **хоть їм кіллє на голові тєши*** (Фр., 240); *Га, вов-*

чику баранячій шкірі! (Фр., 116); *Не стулиш ти дзюба, присяжний?* (Фр., 16); *А, ба, сподівайся, діду, аж ти курка яйце знесе!* (Фр., 154).

III. **Індивідуально-авторські ФО.** Ця група фразем репрезентована менш чисельно і певною мірою межує з попередньою, проте саме тут найбільше виявлена індивідуальна специфіка мовомислення письменника, пор.: *А собака Невеличкий чи не підозріває ковбаси в борщі?* (Фр., 292); *...я не позволю тобі і тут водити мене, як кітку за стеблом!* (Фр., 297); *Хоть би-м зійшов і на жєбрацьку торбу, то таки кусник хліба, котрий мені твоя рука подаст, не варт би був і того, щоби-м го свому псу кинув!* (Фр., 116). В останньому прикладі *зійти на жєбрацьку торбу* І. Франко трансформує відомий фразеологізм *зійти на пси*, можливо, з тією метою, щоб не повторювати кінцівки речення «свому псу кинув».

Непоодиноким явищем у контекстуальній канві повістей І. Франка є фонетичні варіанти фразем. Серед таких, зокрема, варто назвати: *сипати жару за холяви, цідити, як з ведра, наскочити на горяче*, напр.: *Та тут він наскочив на горяче. В церкві зробився страшенний твалт, посипалися лайки на попа...* (Фр., 36); *А було то восени, дощ зимний цідив, як з ведра...* (Фр., 159); *Га, то як собі хочеш, най тебе про мене і повісять, най тобі сиплють жару за холяви...* (Фр., 212).

Що стосується лексичного наповнення фразем, то тут очевидними є т. зв. структурно-семантичні перетворення, які сучасні лінгвісти трактують як трансформацію, або модифікацію.

Трансформацію фразем проаналізовано в працях М. Шанського, Т. Гусейнової, Л. Щербачук, В. Калашника, Т. Князь та ін. Зокрема, Т. Гусейнова під трансформацією розуміє «будь-яке відхилення від загальноприйнятої норми, закріпленої в лінгвістичній літературі, також імпровізовану зміну в експресивно-стилістичних цілях» [3, 7]. На противагу цьому інші дослідники, зокрема М. Вовк, М. Личук, Т. Мислива, надають перевагу термінові «модифікація». Як зауважує М. Вовк, «авторська модифікація ФО полягає у відкиданні окремих компонентів ФО, додаванні так званих «своїх» слів, в об'єднанні кількох урізаних автором стійких словосполук» [2, 254].

У нашому дослідженні зосередимо увагу на трансформації сполучуваності та семантики ФО, тобто їх оказіональному використанні. Проаналізувавши фраземний матеріал двох повістей Івана Франка, погоджуємося з думкою В. Калашника, що «унаслідок трансформування стійких комплексів та авторського фразеотворення письменник збагачує літературну мову словесними образами» [6, 220]. Наприклад, у деяких контекстах письменник поширює склад фразеологізмів, додаючи атрибутивний компонент, виражений займенником або прикметником: *І так день за днем, рік за роком будемо вростати в свою нужду, я к камінь у землю* (24); *Ми його на шматки розірвемо! – гукали одні. – На гродзів мак посічемо! – репетували інші* (Фр., 13). ФО *посікти на гродзів мак* є синонімом до фраземи *посікти на дрібен мак* і має значення дуже сильно побити. Тут варто зауважити, що у XVI – XVIII ст. у селі Велика Білина існу-

вав дрібношляхетський рід Білінських на прізвисько Гродзі [10, 209]. Тож, очевидно, саме в цьому річищі слід шукати витoki згаданої мовної одиниці.

Розширення сполучних можливостей ФО відбувається і завдяки додаванню до базової фрази заперечної частки *не*, напр.: *Демчиха, дочка бідного, працюютого господаря з Перегинська, не заклала рук за пояс, як нещаслива, приголомшена Матрона, а робила і порякувала щосили в підпадаючій таздівстві* (Фр., 202). Але в цьому контексті фразема *не закладати рук за пояс* змінює своє значення з узуального «працювати» на «сидіти тихо», «нічого не робити». Інший фразеологізм – *скорчилася, мов муха в окропі* завдяки дієслову «скорчитися» набуває семантики «зняковіти» (натомість узуальна фразема *вертітися (крутитися) як муха в окропі* містить значення «бути дуже зайнятим, заклопотаним» [9, 58]), напр.: *Або ні, знаєте що, беріт насамперед єго прокляту жидівку, – бачте, як поблідла і скорчилася, мов муха в окропі!* (Фр., 162).

Цікавим із погляду стилістики є метафоричне використання ФО. Наприклад, фразема *попелом сіла* (згоріла) вирізняється інверсією компонентів, що надає текстові певної експресивності: *Но заким надстигли ід коршмі, вона уже, як то кажуть, цілковито попелом сіла* (Фр., 309). А фразеологізм *собачий накоренок* є промовистим відповідником до польського *пся крев*, напр.: *Він, собачий накоренок, не уйде моєї руки!* (Фр., 148).

Висновки. Фраземи у контекстуальній канві творів Івана Франка «Великий шум» та «Петрії і Довбушуки» набувають нових стилістичних ознак (підвищення емоційності та експресивності, посилення образності, доповнюють якісну характеристику особи тощо), а внаслідок зміни лексичного чи синтаксичного наповнення зазнають цілковитого оновлення, що дозволяє говорити про їх оказіональне вживання.

Література

1. Баган М. Текстотвірні функції заперечення в інтимній ліриці І. Франка / Мирослава Баган // Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегія дослідження : [зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 07–08 квітня 2016 р.)]. – К. : Міленіум, 2016. – 280 с.
2. Вовк М. Модифікація фразеологічних одиниць та їх авторська структурно-семантична варіативність (на матеріалі романів В. Барки «Жовтий князь» та «Рай») / Мирослава Вовк. – К., 2004. – Вип. 34. – Ч. II. – С. 254–258.
3. Гусейнова Т. С. Трансформація фразеологічних одиниць як спосіб реалізації газетної експресії : автореф. дисс. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / Т. С. Гусейнова. – Махачкала, 1997. – 18 с.
4. Демський М. Т. Фраземіка епістолярії І. Франка в її стосунках з фраземікою в словнику української мови [Електронний ресурс] / М. Т. Демський // 900 років Дрогобичу : історія і сучасність : [тези доповідей міжвузівської краєзнавчої науково-практичної конференції]. – Режим доступу : http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2685/Demskyi_Frazemika_epistolariii%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
5. Денисенко С. Н. Фразеологічна картина світу як джерело етнокультурної інформації / С. Н. Денисенко, Г. О. Хант // Учені записки Таврійського національ-

ного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. – 2012. – Т. 25 (64). – № 3 (2). – С. 188–192.

6. Калашник В. С. Фразеологія як чинник формування художнього світу поезії і прози Миколи Вінграновського / В. С. Калашник, Ю. І. Калашник // Людина та образ у світі мови : вибрані статті. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – С. 215–221.

7. Князь Т. М. Ідеографічний аналіз фразеологізмів української мови на позначення бідності / Т. М. Князь // Лінгвістичні дослідження : [зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди]. – 2014. – Вип. 38. – С. 23–28.

8. Кохан Ю. І. Фраземіка в системі ідіостилю письменника (на матеріалі художньої прози Олесь Гончара і Павла Загребельного) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Ю. І. Кохан. – Х., 2003. – 19 с.

9. Словник фразеологізмів української мови / [укл. В. М. Білоноженко, І. С. Гнатюк та ін.]. – К. : Наук. думка, 2003. – 1096 с.

10. Стецик Ю. Василіанський монастир Успення Пресвятої Богородиці в Біліні Великій (XVII – XVIII ст.) / Юрій Стецик // Дрогобицький краєзнавчий збірник / [ред. кол. Леонід Тимошенко (голов. ред.), Любомир Винар, Леонід Зашкільняк, Ярослав Ісаєвич та ін.]. – Дрогобич : Коло, 2004. – Вип. VIII. – С. 208–218.

11. Терєфера А. Стилїстичні особливості речень з однорідними підметами в художньому творі І. Франка «Перехресні стежки» / Альона Терєфера // Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегія дослідження : [тези матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 07–08 квітня 2016 р.)]. – К. : Міленіум, 2016. – С. 127–128.

12. Шинкарук В. Засоби вираження реченневих структур із емоційно-оцінним значенням (на матеріалі мови повісті І. Франка «Захар Беркут») / Василь Шинкарук // Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегія дослідження : [тези матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 07–08 квітня 2016 р.)]. – К. : Міленіум, 2016. – С. 137–138.

13. Щербак М., Яким М. Фразеопростір поеми Івана Франка «Мойсей» : концептуальний та експресивний аспекти / Марія Щербак, Мирон Яким // Іван Франко: дух, наука, думка, воля : [матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження Івана Франка]. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2010. – Т. 2. – С. 236–244.

14. Щербачук Л. Ф. Загальномова та індивідуально-авторська фразеологія в художніх текстах (на матеріалі творів Олесь Гончара) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л. Ф. Щербачук. – Д., 2000. – 20 с.

15. Яким М., Пілько О. Фраземіка поеми Івана Франка «Мойсей» / Мирон Яким, Орест Пілько. – Дрогобич : Коло, 2005. – 68 с.

References

1. Bahan M. Tekstotvirni funktsii zaperechennia v intymnii lirytsi I. Franka / Myroslava Bahan // Komunikatyvnyi diskurs: naukova retseptsiia i stratehiia doslidzhennia : [zb. materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 07–08 kvitnia 2016 r.)]. – K. : Milenium, 2016. – 280 s.

2. Vovk M. Modyfikatsiia frazeolohichnykh odynyts ta yikh avtorska struktturno-semantychna variatyvnist (na materialii romaniv V. Barky «Zhovtyi kniaz» ta «Rai») / Myroslava Vovk. – K., 2004. – Vyp. 34. – Ch. II. – S. 254–258.

3. Guseinova T. S. Transformaciya frazeologicheskikh edinic kak sposob realizacii gazetnoi ekspressii : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : spec. 10.02.01 «Russkii yazyk» / T. S. Guseinova. – Mahachkala, 1997. – 18 s.

4. Demskyi M. T. Frazemika epistoliarrii I. Franka v yii stosunkakh z frazemikoiiu v slovnyku ukrainskoi movy [Elektronnyi resurs] / M. T. Demskyi // 900 rokiv Drohobychu : istoriia i suchasnist : [tezy dopovidei mizhvuzivskoi kraieznavchoi naukovopraktychnoi konferentsii]. – Rezhym dostupu : http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2685/Demskyi_Frazemika_epistoliarrii%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

5. Denysenko S. N. Frazeolohichna kartyna svitu yak dzherelo etnokulturnoi informatsii / S. N. Denysenko, H. O. Khant // Ucheni zapysky Tavriiskoho natsionalnogo universytetu im. V. I. Vernadskoho. Seriia : Filolohiia. Sotsialni komunikatsii. – 2012. – T. 25 (64). – № 3 (2). – S. 188–192.

6. Kalashnyk V. S. Frazeolohiia yak chynnyk formuvannia khudozhnogo svitu poezii i prozy Mykoly Vinhranovskoho / V. S. Kalashnyk, Iu. I. Kalashnyk // Liudyna ta obraz u sviti movy : vybrani statti. – Kh. : KhNU im. V. N. Karazina, 2011. – S. 215–221.

7. Kniaz T. M. Ideohrafichnyi analiz frazeolohizmiv ukrainskoi movy na poznachennia bidnosti / T. M. Kniaz // Lnhvistychni doslidzhennia : [zb. nauk. prats KhNPU im. H. S. Skovorody]. – 2014. – Vyp. 38. – S. 23–28.

8. Kokhan Iu. I. Frazemika v systemi idiostyliu pysmennyka (na materialii khudozhnoi prozy Olesia Honchara i Pavla Zahrebelnogo) : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» / Iu. I. Kokhan. – Kh., 2003. – 19 s.

9. Slovnyk frazeolohizmiv ukrainskoi movy / [ukl. V. M. Bilozhenko, I. S. Hnatiuk ta in.]. – K. : Nauk. dumka, 2003. – 1096 s.

10. Stetsyk Iu. Vasylianskyi monastyr Uspennia Presviatoi Bohorodytsi v Bilyni Velykii (XVII – XVIII st.) / Yurii Stetsyk // Drohobytskyi kraieznavchyi zbirnyk / [red. kol. L. Tymoshenko (holov. red.), L. Vynar, L. Zashkilniak, Ia. Isaievych ta in.]. – Drohobych : Kolo, 2004. – Vyp. VIII. – S. 208–218.

11. Terefera A. Stylistychni osoblyvosti rechen z odnoridnymy pidmetamy v khudozhnomu tvori I. Franka «Perekhresni stezhky» / Alona Terefera // Komunikatyvnyi dyskurs: naukova retsepsiia i stratehiia doslidzhennia : [tezy materialiv Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii (Kyiv, 07–08 kvitnia 2016 r.)]. – K. : Milenium, 2016. – S. 127–128.

12. Shynkaruk V. Zasoby vyrazhennia rechennievykh struktur iz emotsiino-otsynnym znachenniam (na materialii movy povisti I. Franka «Zakhar Berkut») / Vasyl Shynkaruk // Komunikatyvnyi dyskurs: naukova retsepsiia i stratehiia doslidzhennia : [tezy materialiv Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii (Kyiv, 07–08 kvitnia 2016 r.)]. – K. : Milenium, 2016. – S. 137–138.

13. Shcherbak M., Yakym M. Frazeoprostir poemy Ivana Franka «Moisei» : kontseptualnyi ta ekspresyvnyi aspekty / Mariia Shcherbak, Myron Yakym // Ivan Franko: dukh, nauka, dumka, volia : [materialy Mizhnarodnoi naukovoii konferentsii, prysviachenoii 150-richchiiu vid dnia narodzhennia Ivana Franka]. – Lviv : Vydavnychiy tsentr Lvivskoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Franka, 2010. – T. 2. – S. 236–244.

14. Shcherbachuk L. F. Zahalnomovna ta indyvidualno-avtorska frazeolohiia v khudozhnikh tekstakh (na materialii tvoriv Olesia Honchara) : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» / L. F. Shcherbachuk. – D., 2000. – 20 s.

15. Yakym M., Pilko O. Frazemika poemy Ivana Franka «Moisei» / Myron Yakym, Orest Pilko. – Drohobych : Kolo, 2005. – 68 s.

Джерела фактичного матеріалу

Фр. – Франко І. Твори : в 20-ти томах. Повісті / І. Франко ; [ред. кол. О. Є. Корнійчук, О. І. Білецький та ін.]. – К. : Держлітвидав, 1952. – Т. VIII. – 425 с.

Галив Ульяна. Функционально-стилистическая нагрузка фразем в прозе Ивана Франко (на материале повестей «Великий шум» и «Петрії і Довбущуки»). В статье исследована стилистическая нагрузка фразем в прозаических произведениях И. Франко, в частности в повестях «Великий шум» и «Петрії і Довбущуки». На конкретных примерах прослежены особенности функционирования общеязычных, диалектных и индивидуально-авторских фразеологических единиц. Выделены основные семантико-грамматические классы фразем и отражены пути их трансформации.

Ключевые слова: фразема, фразеологичная единица, идиостиль, трансформация, фраземика.

Haliv Ulyana. Functional and stylistic use of phrasemes in Ivan Franko's prose (based on the stories «Great Noise» and «The Petriys and the Dovbushchuks»). Stylistic using of phrasemas in Ivan Franko's prose «Great Noise» and «The Petriys and the Dovbushchuks» is studied and analyzed in this article. Features of functionalities of general and verbal, dialectical and individual author's phraseological units are studied in particular examples. It's selected main semantic and grammatical categories of phrasemes and ways of transformation are shoun.

Key words: phrasema, phraseological unit, idiostyle, transformation, phrasemica.